

KURATORIUM OŚWIATY W RZESZOWIE

Program rozwoju kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim

Opracowanie:

Koordynator prac zespołu:

Andrzej Bajorski

Zespół redakcyjny:

Beata Streb

Leszek Morąg

Andrzej Drożdż

Zatwierdził:

Przewodniczący zespołu:

Maciej Karasiński

Podkarpacki Kurator Oświaty

Rzeszów, październik 2007

Program rozwoju kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim.

I. Wstęp.

Najważniejszym instrumentem polityki rozwoju regionu dla nowej perspektywy finansowej na lata 2007 – 2013 jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego. W ramach tego programu szkoły zawodowe otrzymają wsparcie w zakresie infrastruktury edukacyjnej, w celu podniesienia i upowszechnienia nowoczesnych metod kształcenia, zwiększenia współpracy między szkołami a przedsiębiorcami oraz silniejszego skorelowania kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy i modernizacją gospodarki regionu. Istotne jest również zapewnienie możliwości kształcenia przez całe życie, poprzez upowszechnienie kształcenia ustawicznego. Środki zaplanowane w RPO będą głównie skierowane na wsparcie rozwoju bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego. Podejmowane działania wpłyną na podwyższenie jakości kształcenia oraz umożliwią skuteczne przygotowanie młodzieży i dorosłych do wykonywania oczekiwanych na rynku pracy zadań zawodowych. Podkarpacka Oświata zawodowa będzie beneficjentem projektu kluczowego Województwa Podkarpackiego „Regionalne Centrum Transferu Nowych Technologii Wytwarzania”, projektów w ramach osi priorytetowej 5 „*Infrastruktura publiczna*” oraz priorytetu IX: „*Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*” programu Kapitał Ludzki.

Główne zakładane kierunki rozwoju województwa podkarpackiego zapisane w Strategii Województwa Podkarpackiego, zdeterminowane są rozwojem nowoczesnych technologii, w tym dwóch kluczowych branż, tj. branży lotniczej oraz branży turystycznej. Branże te będą rozwijać się przez następne dziesięciolecia. Ich rozwój ma mocne uzasadnienie: doświadczenie i tradycja związana z utworzeniem Centralnego Okręgu Przemysłowego - jednego z największych przedsiębiorstw ekonomicznych II Rzeczypospolitej i funkcjonowaniem przez wiele lat zakładów przemysłowych bazujących na nowych technologiach, zaplecze naukowe oraz położenie województwa wraz z atrakcyjnymi terenami do rozwoju branży turystycznej. Inwestycjom związanym z branżą lotniczą będzie towarzyszyła rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej oraz szeroko rozumianych usług.

Dla prawidłowego funkcjonowania przemysłu opartego na nowych technologiach w województwie potrzebne są drogi, mieszkania i cała sfera usług. Walory geograficzne naszego województwa wskazują na możliwość rozwijania turystyki i rekreacji, m.in. poprzez rozwój agroturystyki, produkowanie i oferowanie zdrowej żywności. Utrzymanie atrakcyjności turystycznej regionu jest związane z koniecznością szczególnej ochrony środowiska - wykorzystania energii odnawialnej np.: baterii słonecznych, bioenergii, energii geotermalnej. Potrzebni będą m. in. specjaliści o najwyższych kwalifikacjach z zakresu: obróbki mechanicznej, elektronicy, mechatronicy, informatycy, organizatorzy procesów i inni związani z nowymi technologiami.

Kierunki rozwoju województwa powinny mieć wpływ na zmiany kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych oraz determinować rozwój **bazy kształcenia zawodowego**. Oczywiście rzeczą jest, iż bardzo ważną rolę w okresie funkcjonowania programów unijnych będzie **odgrywała branża budowlana i drogowa**. Istnieje potrzeba wykształcenia wielu specjalistów w szkołach budowlanych i drogowych naszego województwa.

„Edukacja zawodowa – według prof. Waldemara Furmanka – odpowiadająca wyzwaniom przyszłości musi uwzględniać wnioski wynikające z istoty transformacji cywilizacyjnej, oczekiwań osobowych ludzi i potrzeb ich aktywności zawodowej w nowym modelu życia zawodowego w społeczeństwie informacyjnym. A to oznacza między innymi konieczność:

- systemowego i ponadświatowego rozwiązywania problematyki szkolnictwa zawodowego; skorelowanego z rozwojem województwa (vide Strategia rozwoju województwa podkarpackiego);
- zmiany filozofii funkcjonowania i organizacji szkolnictwa zawodowego;
- wyeksponowania działań zmierzających do podniesienia jakości edukacji;
- wyeksponowanie znaczenia wielostronnego rozwoju zdolności poznawczych (rozwijanie dyspozycji do działań twórczych), do współpracy i współdziałania;
- stosowania nowych metod w rozwiązywaniu sytuacji zawodowych;
- rozwinięcia systemu nowoczesnego wychowania humanistycznego (wychowania w świetle wartości), wychowania zawodowego. Oznacza to, między innymi, że szkoła zawodowa nie może być placówką kształcenia kursowego;

- wprowadzenia powszechnego systemu wychowania ku wartościom pracy;
- wprowadzenia nowoczesnego modelu powszechnej i obowiązkowej edukacji technicznej, w tym informacyjnej;
- uwzględnienia konsekwencji nowej standaryzacji kwalifikacji zawodowych, w świetle wymagań europejskich ram kwalifikacji w uczeniu się przez całe życie(EQF);
- szerszego niż dotychczas wykorzystania technologii informacyjnych do wspomagania nauczania i uczenia się (teleedukacja, przygotowanie do teleusług i telepracy);
- zmiany nastawienia do procesu doksztalcania i doskonalenia nauczycieli. Skoro szkoła przygotowuje uczniów do uczenia się przez całe życie (LLL) to nauczyciele nie mogą z tego postulatu być zwolnieni;
- przemyślanego i racjonalnego połączenia kształcenia wąsko instrumentalnego (pełnego przygotowania do bezpośrednich działań zawodowych) z kształceniem teoretycznym opartym na współczesnych i najnowszych technologiach stanowiących podstawę działalności zawodowej.”

II. Cele strategiczne programu

Przy określaniu celów strategicznych programu założono, że „w perspektywie długookresowej nie jest najważniejsza diagnoza obecnej sytuacji szkolnictwa zawodowego na terenie województwa, ani diagnoza rynku pracy. Są to elementy konieczne, ale niewystarczające do właściwego kształtowania polityki edukacyjnej. Czynnikiem najistotniejszym jest określenie, na poziomie całego regionu, celu, jaki ma być osiągnięty w okresie kilkudziesięciu lat. (...) To chęć osiągnięcia celu musi wyznaczyć działania, jakie należy podjąć zarówno w szkolnictwie jak innych subsystemach rynku pracy, aby ten cel można było osiągnąć” – Grzegorz Humenny, WSiZ Rzeszów.

1. Cele strategiczne programu wynikają m.in. z:

- celów polityki spójności Unii Europejskiej dla zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację. Szczególnie akcentowana jest konieczność wsparcia w zakresie infrastruktury edukacji,
- Strategii Województwa Podkarpackiego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kluczowych branż gospodarczych, mogących mieć istotny wpływ dla edukacji.
- programów rozwoju edukacji przygotowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

2. Cele strategiczne programu obejmują:

- A. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego
- B. Kształcenie dla rynku pracy
- C. Rozwój kształcenia ustawicznego

3. Cele strategiczne wraz z oczekiwanymi efektami

Cele strategiczne		Oczekiwane efekty (kryteria sukcesu)
A.	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego	1. Wysoki poziom wiedzy i umiejętności zawodowych prezentowany przez absolwentów szkół zawodowych.
		2. Utworzenie zintegrowanego systemu kształcenia, umożliwiającego nabywanie i potwierdzenie kwalifikacji zawodowych na jednakowych zasadach w systemie szkolnym i pozaszkolnym. Wprowadzenie kształcenia modułowego (liczba szkół i centrów prowadzących kształcenie modułowe).
		3. Wysoki poziom wiedzy i umiejętności nauczycieli szkół zawodowych.
		4. Powszechne stosowanie przez nauczycieli kształcenia zawodowego nowych technik i technologii oraz skutecznych metod nauczania.
		5. Nowoczesna baza kształcenia zawodowego szkół i placówek oświatowych.
B.	Kształcenie dla rynku pracy	1. Efektywna współpraca JST, UP, szkół wyższych i pracodawców (w tym rzemieślników) oraz innych podmiotów w zakresie realizacji rozwoju szkół zawodowych zgodnie z lokalnymi strategiami rozwoju regionów.
		2. Planowa i systematyczna współpraca między pracodawcami poszczególnych branż a szkołami zawodowymi Podkarpacia.
		3. Wzrost wskaźnika zatrudnienia na podkarpackim rynku pracy dla absolwentów szkół zawodowych.
		4. Akceptacja przez pracodawców kwalifikacji absolwentów szkół zawodowych. Zgodność kwalifikacji absolwentów z kwalifikacjami europejskiego rynku pracy.
C.	Rozwój kształcenia ustawicznego	1. Wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby kształcenia się przez całe życie wyrażana udziałem w różnych formach doksztalcania i doskonalenia
		2. Aktywna i skuteczna działalność CKU oraz CKP w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych w formach szkolnych i kursowych
		3. Wykorzystanie szerokopasmowych sieci internetowych do nauczania na odległość w kształceniu i doskonaleniu zawodowym

III. Przedsięwzięcia kluczowe.

Dla realizacji powyższych celów strategicznych konieczne wydaje się podjęcie następujących przedsięwzięć:

A. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego

1. Tworzenie zintegrowanego systemu kształcenia zawodowego dla poszczególnych branż w województwie.
2. Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego, w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz metod nauczania stosowanych w danej branży.

B. Kształcenie dla rynku pracy

1. Cykliczne prowadzenie diagnozy kształcenia dla potrzeb rynku pracy i jej stała ewaluacja.
2. Opracowanie i stałe doskonalenie strategii rozwoju kształcenia zawodowego w powiatach.
3. Przygotowanie szkolnictwa zawodowego do absorpcji środków unijnych.

C. Rozwój kształcenia ustawicznego

1. Określenie potrzeb edukacyjnych osób dorosłych.
2. Wykorzystanie potencjału szkół i placówek oświatowych do ustawicznego kształcenia zawodowego.

IV. Działania w ramach poszczególnych przedsięwzięć

a. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego

Lp.	Zadanie	Działania	Przykładowi projektodawcy	Odbiorcy	Finansowanie	Uwagi
1.	Tworzenie zintegrowanego systemu kształcenia zawodowego dla poszczególnych branż w województwie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie centrów kształcenia zawodowego specjalistycznego oraz sieci szkół i placówek kształcenia zawodowego dla poszczególnych branż. • Wyposażenie w nowoczesne urządzenia i przyrządy centrów kształcenia zawodowego specjalistycznego oraz sieci szkół i placówek kształcenia zawodowego dla poszczególnych branż. • Tworzenie warunków umożliwiających nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych na jednakowych zasadach w systemie szkolnym i pozaszkolnym. • Wprowadzanie kształcenia modułowego obejmującego formy szkolne i pozaszkolne. 	<p>JST, uczelnie</p> <p>JST, stowarzyszenia pracodawców</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p>	<p>uczniowie, słuchacze (osoby pracujące i bezrobotne)</p> <p>szkoły, CKP, CKU</p> <p>uczniowie, słuchacze (osoby pracujące i bezrobotne)</p> <p>uczniowie, słuchacze (osoby pracujące i bezrobotne)</p>	<p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p> <p>RPO 5 oś priorytetowa</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków w zakresie organizacji praktyk zawodowych w zakładach pracy • Upowszechnianie i wprowadzanie kształcenia na odległość • Pozyskiwanie z przemysłu wykwalifikowanej kadry do kształcenia teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu – przeprowadzenie kursów pedagogicznych • Tworzenie programów rozwoju uzdolnień matematycznych, fizycznych i technicznych w szkołach zawodowych, w tym konkursów, turniejów. 	<p>JST, stowarzyszenia pracodawców</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>uczelnie</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p>	<p>nauczyciele, uczniowie/ słuchacze</p> <p>nauczyciele, uczniowie/ słuchacze</p> <p>inżynierowie i średni personel techniczny w zakładach pracy</p> <p>uczniowie, słuchacze</p>	<p>Kapitał Ludzki priorytet IX, priorytet III.4</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VIII</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p>	
--	---	--	--	--	--

2. Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli ksztalcenia zawodowego, w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz metod nauczania stosowanych w danej branzy	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie potrzeb szkół i placówek z danej branży dotyczących doskonalenia i doksztalcenia zawodowego kadry pedagogicznej 	JST, uczelnie	nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu	Kapitał Ludzki priorytet IX.4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie programów doksztalcenia nauczycieli, w zakresie ksztalcenia na odległość 	JST, uczelnie, organizacje pozarządowe	nauczyciele i dyrektorzy szkół zawodowych	Kapitał Ludzki priorytet IX.4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie szkoleń, kursów, konferencji, sympozjów, warsztatów, sesji naukowych, wycieczek naukowych, w ramach realizacji programów doskonalenia i doksztalcenia 	JST, uczelnie, pracodawcy, organizacje pozarządowe	nauczyciele i dyrektorzy szkół zawodowych	Kapitał Ludzki priorytet IX	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie płaszczyzny wymiany doświadczeń dla poszczególnych branż 	JST, uczelnie, organizacje pozarządowe	nauczyciele i dyrektorzy szkół zawodowych	Kapitał Ludzki priorytet IX	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie nauczycieli do wprowadzanie ksztalcenia modułowego 	JST, uczelnie, organizacje pozarządowe	nauczyciele i dyrektorzy szkół zawodowych	Kapitał Ludzki priorytet IX	
	<ul style="list-style-type: none"> • Współpracowanie z pracodawcami poszczególnych branż w zakresie organizacji szkoleń na terenie zakładów pracy 	pracodawcy, JST	nauczyciele, uczniowie	Kapitał Ludzki priorytet IX	

b. Kształcenie dla rynku pracy

Lp.	Zadanie	Działania	Wykonawcy	Odbiorcy	Finansowanie	Uwagi
1.	Cykliczne prowadzenie diagnozy kształcenia dla potrzeb rynku pracy i jej stała ewaluacja	<ul style="list-style-type: none"> • Zaprojektowanie i przeprowadzenie badań specjalistycznych dot. Kształcenia zawodowego i potrzeb rynku pracy w powiatach • Opracowanie i publikacja wyników badań w zakresie potrzeb rynku pracy • Opracowanie ujednoczonych wniosków z przeprowadzonych w latach 2006/2007 badań dotyczących szkolnictwa zawodowego i rynku pracy w województwie, przydatnych do tworzenia strategii powiatowych kształcenia zawodowego. • Zaprojektowanie i przeprowadzenie nowych badań specjalistycznych z zakresu dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy 	<p>WSliZ w Rzeszowie (Instytut Gospodarki), Wojewódzki Urząd Pracy, Centrum Doradztwa Strategicznego w Krakowie</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>uczelnie, organizacje pozarządowe</p>	<p>JST, szkoły/placówki</p> <p>JST, szkoły zawodowe</p> <p>JST, szkoły zawodowe</p>	<p>EFS ZPORR</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VI</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VI</p>	<p>2006</p> <p>corocznie 2006/07</p>

2.	Opracowanie strategii rozwoju kształcenia zawodowego w powiatach	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie lokalnych i regionalnych koalicji (JST, pracodawcy, uczelnie, szkoły i inne instyt.) na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego • Prowadzenie szkoleń dla powiatowych zespołów nt. tworzenia strategii kształcenia zawodowego • Wypracowanie powiatowych strategii rozwoju kształcenia zawodowego z udziałem eksperta • Opracowanie programu stałego monitorowania i prowadzenia analiz zgodności strategii powiatowych kształcenia zawodowego ze strategią rozwoju województwa podkarpackiego. Opracowanie procedury wydawania opinii o kierunkach kształcenia przez powiatowe i wojewódzką radę zatrudnienia. 	<p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>uczelnie, organizacje pozarządowe</p>	<p>JST</p> <p>JST</p> <p>JST</p> <p>JST</p>	<p>Kapitał Ludzki priorytet VII, priorytet VIII 1.3</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VII, priorytet VIII 1.3</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VII, priorytet VIII 1.3</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet VII, priorytet VIII 1.3</p>	
3.	Przygotowanie szkolnictwa zawodowego do absorpcji środków unijnych	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnienie informacji dotyczących wykorzystania środków UE w obszarze szkolnictwa zawodowego • Przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli, dyrektorów szkół, przygotowujących do absorpcji środków UE 	<p>JST</p> <p>JST</p>	<p>dyrektorzy szkół, nauczyciele</p> <p>dyrektorzy szkół, nauczyciele</p>	<p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX</p>	

c. Rozwój kształcenia ustawicznego

Lp.	Zadanie	Działania	Wykonawcy	Odbiorcy	Finansowanie	Uwagi
1.	Określenie potrzeb edukacyjnych osób dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> • Zdiagnozowanie potrzeb pracodawców w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych ich pracowników • Zdiagnozowanie potrzeb bezrobotnych w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych ich pracowników 	JST, uczelnie, organizacje pozarządowe	osoby pracujące, bezrobotni	Kapitał Ludzki priorytet IX priorytet III	
2.	Wykorzystanie potencjału szkół i placówek oświatowych do ustawicznego kształcenia zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie i realizowanie oferty kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, w formach szkolnych i kursowych, przez Centra Kształcenia Ustawicznego, Centra Kształcenia Praktycznego i szkoły dla dorosłych, w województwie podkarpackim • Wykorzystanie szerokopasmowych sieci internetowych do nauczania na odległość w kształceniu i doskonaleniu zawodowym dorosłych 	<p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p> <p>JST, uczelnie, organizacje pozarządowe</p>	<p>osoby pracujące, bezrobotni</p> <p>osoby pracujące, bezrobotni</p>	<p>Kapitał Ludzki priorytet IX priorytet III</p> <p>Kapitał Ludzki priorytet IX priorytet III</p>	

V. Ramowy harmonogram działań z podziałem na etapy

Proponuje się przygotowanie uszczegółowionego harmonogramu działań, które będą podejmowane przez organy prowadzące w ciągu każdego roku szkolnego. Działaniem Kuratorium Oświaty będzie prowadzenie akcji informacyjnej dla samorządów przy aktywnym udziale PCEN w ramach Forum Oświaty Samorządowej.

Poniżej przedstawiono przykładowe działania na bieżący rok szkolny:

- Wdrażanie kształcenia w nowych zawodach - art. 39 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.
- Stała analiza potrzeb doskonalenia nauczycieli dot. wprowadzania nowych zawodów w kształceniu zawodowym.
- Pozyskanie instytucji do zaprojektowania i przeprowadzenia badań w zakresie potrzeb rynku pracy.
- Przygotowanie i przeprowadzenie cyklu szkoleń dla powiatowych zespołów nt. tworzenia i doskonalenia powiatowych strategii rozwoju kształcenia zawodowego.
- Upowszechnianie na stronie www. Kuratorium Oświaty w Rzeszowie informacji dot. wykorzystania środków unijnych w obszarze szkolnictwa zawodowego.
- Doskonalenie procedury wydawania opinii o wprowadzeniu nowych zawodów ze szczególnym uwzględnieniem trybu postępowania powiatowych i wojewódzkiej rady zatrudnienia (w ramach konferencji dla JST).
- Wdrożenie prac do przygotowania możliwości korzystania z platformy informatycznej przez nauczycieli określonych branż (mechaniczna, budowlana, usługowa ...) – CKU Krosno „Forum dyskusyjne”.
- Wykorzystanie doświadczeń szkół prowadzących kształcenie modułowe (konferencja o przykładach dobrych praktyk) dla upowszechniania metodologii kształcenia modułowego.
- Przedstawienie możliwości zastosowania istniejących przepisów (art. 7 ust. 1a ustawy o systemie oświaty) dla pozyskiwania kadry kształcenia zawodowego (strona www.ko.rzeszow.pl oraz przykład wzorcowego porozumienia dyrektora szkoły z pracodawcą).

VI. Warunki wykonalności programu

Wynikają one z trzech zasadach Deminga, a to: współpraca, doskonalenie, racjonalność. Tak więc, warunkami wykonalności niniejszego programu będzie:

1. Tworzenie lokalnych koalicji na rzecz rozwoju i podnoszenia jakości kształcenia zawodowego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy (szkoły/placówki – organ prowadzący – pracodawcy). Należy wykorzystać, jako przykład dobrej praktyki, dotychczasowe osiągnięcia związane z działalnością Stowarzyszenia „Dolina Lotnicza” oraz rozpoczęcie prac w zakresie integracji branży budowlanej i drogowej (Konferencje: „Problemy kształcenia zawodowego w regionie” – Przemyśl, 25 października 2006 r., „Tworzenie programu analiz i stymulowania rozwoju szkolnictwa zawodowego w woj. podkarpackim – Rzeszów, 9 listopada 2006 r., „Rozwój i współpraca szkół budowlanych i drogowych w woj. podkarpackim – Rzeszów, 19 października 2007 r.).
2. Ścisłe współdziałanie administracji rządowej, samorządowej, przedstawicieli nauki i pracodawców na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego. Niniejszy program opracowany został w efekcie współpracy Konwentu Starostów, Kuratorium Oświaty, urzędów pracy, uczelni wyższych, pracodawców i ich stowarzyszeń.
3. Ciągłe doskonalenie założeń programu, jego dostosowanie do zmieniających się warunków gospodarczych, w tym zmian na rynku pracy. Ewaluacja ta pozwoli na poprawę efektywności i skuteczności podejmowanych działań.
4. Elastyczne i racjonalne reagowanie na bieżące analizy i prognozy rynku pracy przygotowywane przez różne instytucje (WUP, uczelnie wyższe, placówki doradcze).
5. Wykorzystanie środków UE dla zabezpieczenia finansowego oraz organizacyjnego realizacji programu.

VII. Uzasadnienie

Propozycja opracowania programu rozwoju kształcenia zawodowego w woj. podkarpackim była wynikiem współdziałania podmiotów zainteresowanych rozwojem szkół zawodowych oraz ukierunkowaniem kształcenia zawodowego dla potrzeb rynku pracy. Punktem wyjścia dla przygotowania programu było:

- przygotowanie Strategii Województwa Podkarpackiego (Urząd Marszałkowski),
- rozpoczęcie realizacji projektu „Indeks gotowości rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych woj. podkarpackiego” (Centrum Doradztwa strategicznego w Krakowie),
- przeprowadzenie badań w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych w woj. podkarpackim w latach 2000- 2006 (Instytut Gospodarki WSiIZ Rzeszów),
- monitoring zawodów jako instrument rynku pracy (Instytut Gospodarki WSiIZ Rzeszów),
- ocena zawodów nauczanych na Podkarpaciu (Instytut Gospodarki WSiIZ Rzeszów),
- bieżąca sytuacja na podkarpackim rynku pracy (Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podkarpackim, Wydział Informacji Statystycznej i Analiz WUP Rzeszów),
- wyniki naboru do klas pierwszych w technikach i ZSZ w roku szkolnym 2007/08,
- analiza egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w woj. podkarpackim,
- analiza dotychczasowych osiągnięć w zakresie współpracy pracodawców ze szkołami na podstawie obserwacji przykładów dobrych praktyk Stowarzyszenia Dolina Lotnicza.

Na wniosek Podkarpackiego Kuratora Oświaty, na posiedzeniu Konwentu Powiatów Województwa podkarpackiego (5 stycznia 2007 r.) zaproponowano wspólne opracowanie „Programu rozwoju kształcenia zawodowego”.

W styczniu 2007 r. Podkarpacki Kurator Oświaty poprosił starostów o przygotowanie powiatowych strategii rozwoju szkolnictwa zawodowego dla potrzeb opracowania wojewódzkiego programu rozwoju kształcenia zawodowego.

Na kolejnych posiedzeniach Zespołu Wojewódzkiego ds. opracowania „Programu rozwoju kształcenia zawodowego w woj. podkarpackim na lata 2007-2013” (4 kwietnia 2007 r., 28 czerwca 2007 r.) przeprowadzono konsultacje w ramach prac tego zespołu

z jednostkami samorządu terytorialnego, uczelniami wyższymi, WUP i PUP oraz pracodawcami. Wynikiem tych prac jest przygotowanie niniejszej wersji Programu.

VIII. Załączniki do programu

Załącznikami do programu są:

Zał. 1a. Mapa - Dominujące branże kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim.

Zał. 1b. Mapa - Dominujące branże kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim.

Zał. 2a. Program doskonalenia pracy szkół kształcących w zawodach budowlanych i drogowych w województwie podkarpackim.

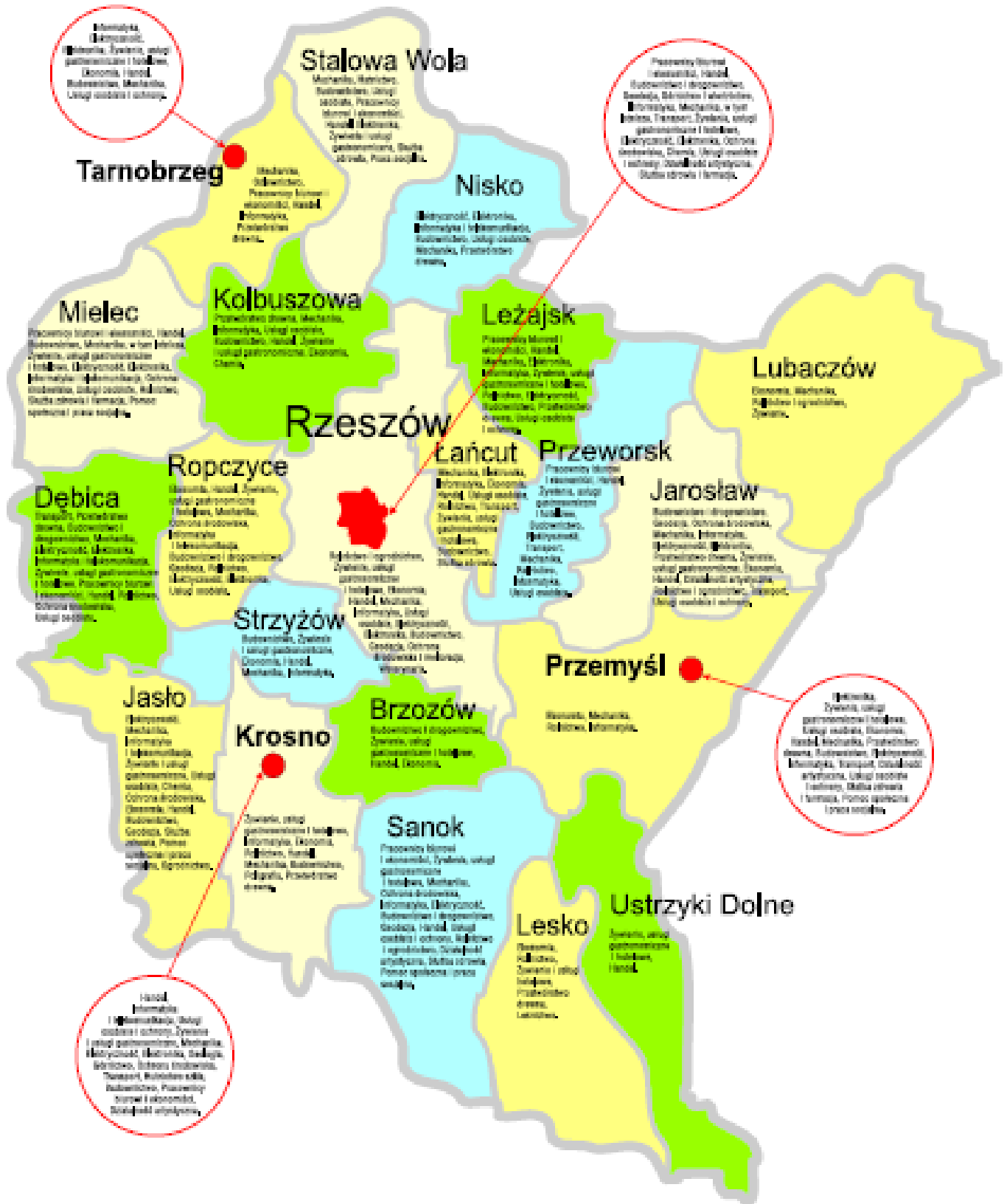
Zał. 2b. Program doskonalenia nauczycieli z branży .....

Zał. 3. Program „Kadry dla szkół zawodowych z przemysłu”.

Zał. 4a. Centra kształcenia Ustawicznego w województwie podkarpackim.

Zał. 4b. Centra kształcenia Ustawicznego w województwie podkarpackim.

Dominujące branże kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim

Program doskonalenia pracy szkół kształcących w zawodach budowlanych i drogowych w województwie podkarpackim.

Cele programu.

1. Podniesienie jakości pracy szkół kształcących w zawodach budowlanych i drogowych.
2. Podniesienie umiejętności nauczycieli przedmiotów zawodowych.
3. Integracja środowiska oświatowego, naukowego i pracodawców.
4. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Działania.

Lp	Działanie	Termin	Odpowiedzialny	Uwagi
1.	Opracowanie ramowego programu szkoleń branżowych i współpracy w obrębie branży.	15 IX 2007 r.	A.Bajorski	
2.	Zorganizowanie spotkania z PCEN – ustalenie warunków realizacji i finansowania projektu	17 IX 2007 r.	A.Bajorski i WMWE	nie odbyło się
3.	Zorganizowanie spotkania z prorektorem PRZ i dziekanem wydziału budownictwa	19 IX 2007 r.	A.Bajorski	
4.	Zorganizowanie spotkania z dyrektorami szkół budowlanych i drogowych.	25 IX 2007 r.	A.Bajorski i WNP/z	nie odbyło się
5.	Zorganizowanie spotkania z pracodawcami branży budowlanej – pod patronatem Pani Wojewody.	18 X 2007 r.	A.Bajorski i WNP/z	udział dyrektorów szkół
6.	Zorganizowanie spotkania dla nauczycieli branży budowlanej	15 XI – 15 XII 2007 r. ZS Nr 1 w Rzeszowie	Przedstawiciel PCN	w zał. Program doskonalenia nauczycieli

Uzasadnienie

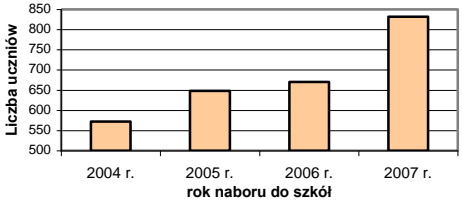
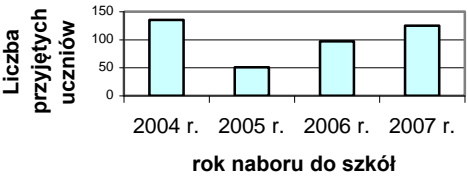
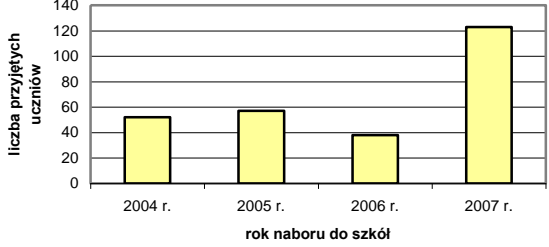
W latach 2007-2013 powstaną grupy zarządzające funduszami unijnymi, a zadania zaplanowane do wykonania w tym okresie będą wymagały przygotowania pracowników do nowych zadań. Zadania zapewniające rozwój regionu nakierowane są na określone branże. Wykonanie ich zależy od sprawności i umiejętności wykonywania zadań. W przygotowanych programach najwięcej zadań postawiono branży budowlanej. Dla prawidłowego funkcjonowania przemysłu kluczowego w województwie potrzebne są drogi, mieszkania, hale produkcyjne i cała sfera usług. Walory geograficzne naszego województwa wskazują na konieczność rozwijania turystyki i rekreacji. Wszystkie zaprogramowane kierunki rozwoju zakładają w mniejszym lub większym stopniu prace budowlane lub drogowe.

Kierunki rozwoju województwa wskazują na kierunki kształcenia w szkołach ponagimnazjalnych i wyższych oraz konieczność rozwoju bazy kształcenia zawodowego np. szkół technicznych, w tym budowlanych. **Bardzo ważną rolę** w okresie funkcjonowania programów unijnych **będzie odgrywało budownictwo**. Istnieje potrzeba wykształcenia i doksztalcenia wielu specjalistów w szkołach budowlanych naszego województwa.

Program doskonalenia nauczycieli z branży .....

Cele programu:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie jakości pracy szkół kształcących w zawodach ..... 2. Podniesienie umiejętności nauczycieli przedmiotów zawodowych. 3. Integracja środowiska oświatowego, naukowego i pracodawców branży .....
Założenia programu:	<p>Doskonalenie ma umożliwić nauczycielom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostęp do aktualnej informacji i zapoznanie się z nowymi technologiami stosowanymi w branży. 2. Zapoznanie się z programami komputerowymi wykorzystywanymi w branży ..... 3. Wymianę doświadczeń i informacji pomiędzy nauczycielami uczącymi w różnych szkołach województwa podkarpackiego i innych województw, tej samej branży. 4. Wymianę doświadczeń i informacji pomiędzy nauczycielami przedmiotów zawodowych, a pracownikami naukowymi z wymienionej branży. 5. Wymianę doświadczeń i informacji pomiędzy nauczycielami przedmiotów zawodowych, a pracownikami zakładów pracy wymienionej branży. 6. Inspirację nauczycieli do innowacji pedagogicznych, dydaktycznych i organizacyjnych. 7. Dostęp do informacji o różnych szkoleniach w kraju i za granicą, kursach i studiach podyplomowych oraz udział w praktykach nauczycielskich w zakładach pracy. 8. Dostęp do informacji o aktualnych programach nauczania i podstawach programowych oraz standardach wymagań egzaminacyjnych. 9. Dostęp do informacji o aktualnych podręcznikach szkolnych i pakietach edukacyjnych. 10. Współpraca w zakresie przygotowania do zewnętrznych egzaminów zawodowych i analizy ich wyników. <p>Doskonalenie będzie prowadzone w formie spotkań (szkolenia, sympozja, konferencje, seminaria, warsztaty, itp.) kroczących od szkoły do szkoły ..... w województwie. Możliwe są też inne miejsca spotkań.</p> <p>W każdym roku szkolnym odbędą się minimum dwa spotkania – jedno w semestrze jesiennym i drugie w semestrze wiosennym.</p> <p>Programy szkoleń będą ustalać uczestniczący w spotkaniach nauczyciele wraz z osobą koordynującą.</p>
Prowadzący program:	Nauczyciel ekspert – doradca, koordynator programu z branży ....., zatrudniony przez ..... na umowę oraz pracownik ośrodka doskonalenia nauczycieli - logistyk.
Uczestnicy programu:	Nauczyciele przedmiotów ..... oraz zajęć praktycznych, dyrektorzy szkół, pracownicy naukowcy, pracodawcy, inżynierowie, mistrzowie, eksperci, rzemieślnicy, pracownicy: CKE i OKE, kuratorium, ministerstwa, zakładów doradztwa i doskonalenia nauczycieli, urzędów pracy, wydawcy podręczników i czasopism branżowych.
Finansowanie programu:	W 2007 roku ze środków Kuratorium na doskonalenie, a następnie ze środków Unii Europejskiej (Kapitał Ludzki – IX).

Program: „Kadry dla szkół zawodowych z przemysłu”.

Problem	Brakuje nauczycieli specjalistów w szkołach kształcących w zawodach budowlanych i drogowych – szkoły zgłaszają problem.
Przyczyny powstania problemu.	<p>Doświadczeni nauczyciele odchodzą na emeryturę. Wzrasta liczba uczniów kształcących się w zawodzie technik budownictwa.</p> <p style="text-align: center;">Liczba przyjętych uczniów do szkół kształcących w zawodzie technik budownictwa</p> <p style="text-align: center;">Liczba uczniów przyjętych do szkół kształcących w zawodzie technik urządzeń sanitarnych</p> <p style="text-align: center;">Liczba uczniów przyjętych do szkół kształcących w zawodzie technik drogownictwa</p> <p>W zawodzie technika budownictwa w szkołach młodzieżowych w roku szkolnym 2007/2008 kształcą się ok. 2700 uczniów, w ok.900 oddziałach, których uczy ok. 680 nauczycieli.</p>
Propozycja podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu	<p>Proponujemy zorganizowanie kursu pedagogicznego dla pracowników zakładów budowlanych i drogowych w ramach priorytetu VIII „Kadry dla gospodarki” programu „Kapitał Ludzki”.</p> <p><u>Dla kadry inżynierskiej</u> – kurs pedagogiczny 350 godzin dający kwalifikacje do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych. <u>Dla techników i mistrzów w zawodzie</u> - kurs pedagogiczny 150 godzin dający kwalifikacje do nauczania przedmiotów zawodowych praktycznych.</p> <p>Kursy pedagogiczne są potrzebne kadry również do prowadzenia kursów i szkoleń wewnętrznych w zakładach pracy.</p> <p>Wykazy pracowników przedsiębiorstw posiadających kwalifikacje pedagogiczne ułatwiłyby dyrektorom szkół budowlanych i drogowych poszukiwanie nauczycieli specjalistów. Zatrudnienie w szkołach, na godzinach kadry z przemysłu spowoduje zacieśnienie współpracy między szkołami a zakładami pracy.</p>

Centra kształcenia praktycznego w województwie podkarpackim

Lp.	Nazwa Centrum	e'mail	www.	Tel.	Adres
1.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Dębicy	ckp@tel.debica.pl	www.ckp.debica.pl	(014) 6813150	Lisa 2 39-200 Dębica
2.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Jarosławiu	ckpj Jaroslaw@poczta.onet.pl	www.ckpj Jaroslaw.republika.pl	(016) 6241950	Paderewskiego 11a 37-500 Jarosław
3.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Jaśle	ckp30@wp.pl	www.ckpjaslo.giwan.pl	(013) 4462876	Staszica 30d 38-200 Jasło
4.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Kolbuszowej	ckp_kolbuszowa@poczta.onet.pl	www.republika.pl/ckp_kolbuszowa	(017) 2271956	Jana Pawła II 8 36-100 Kolbuszowa
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Krośnie	ckpkrosno@wp.pl	www.zsp3.krosno.pl	(013) 4321823	Tysiąclecia 5 38-400 Krosno
6.	Powiatowe Centrum Kształcenia Praktycznego i Edukacji Zawodowej w Łańcucie		brak	(017) 2252716	Armii Krajowej 51 37-100 Łańcut
7.	Zespół Szkół Technicznych - CKP w Leżajsku	szkola@zsz-lezajsk.edu.pl	www.szs-lezajsk.edu.pl	(017) 2406107	Mickiewicza 67 37-300 Leżajsk
8.	Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Mielcu	ckp@ckp.edu.pl	www.ckp.edu.pl	(017) 7885193	Wyspiańskiego 6 39-300 Mielec
9.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Przemyślu	ckpprzem@wp.pl	ckpprzemysl.webpark.pl	(016) 6751991	Dworskiego 97a 37-700 Przemyśl
10.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Ropczycach	ckpropczyce@wp.pl	www.ckpropczyce.gsi.pl	(017) 2227128	Konopnickiej 2 39-100 Ropczyce
11.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Rzeszowie	ckps@c2000.pl,	www.ckp.c2000.pl	(017) 8543545	Hetmańska 45b 35-045 Rzeszów
12.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Sanoku	ckpsanok@wp.pl	brak	(013) 4632698	Stróżowska 16 38-500 Sanok
13.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Stalowej Woli	ckpstalowawola@onet.pl	www.ckpstalowawola.com	(015) 8135146	Kwiatkowskiego 1 37-450 Stalowa Wola
14.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Tarnobrzegu	ckp_tbg@poczta.onet.pl	www.ckp.tbg.net.pl	(015) 8221839	Kopernika 5 39-400 Tarnobrzeg
15.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Gorzycach	ckpwgorzycach@poczta.onet.pl	http://republika.pl/gorzycycke/	(015) 8361485	Żwirki i Wigury 2 39-432 Gorzyce

Centra kształcenia ustawicznego w województwie podkarpackim

Lp.	Nazwa Centrum	e'mail	Strona WWW	Telefon	Adres
1.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bieszczadzkim Zespole Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych	bckuustrzyki@interia.pl	www.bckuustrzyki.pl	013 4611447	Przemysłowa 16 38-700 Ustrzyki Dolne
2.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zespole Szkół Nr 2 w Dębicy	cku_debica.poczta.onet.pl	www.cku_debica.republika.pl	016 6241950	Metalowców 25 39-200 Dębica
3.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jarosławiu	cku.jar@neostrada.pl	www.ckujaroslaw.neostrada.pl	016 6241540	Poniatowskiego 63A 37-500 Jarosław
4.	Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Krośnie	ckukrosno@cku.krosno.pl	www.zespol.cku.krosno.pl	013 4368821	Czajkowskiego 49 38-400 Krosno
5.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w ZS Szkół Gastronom.-Hotelarsk. w Iwoniczu Zdroju	sekretariat@zsgh	www.gastronomik.iwonicz-zdroj.pl	013 4375431	Piarskiego 19 38-440 Iwonicz-Zdrój
6.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w ZS im. prof. Groszkowskiego w Mielcu	cku@edu.ptc.pl	www.zs-mielec.edu.ptc.pl	017 7888852	Kilińskiego 24 39-300 Mielec
7.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Rzemieniu	zs_rcku@poczta.onet.pl	www.powiat.mielec.pl/zsrcku	017 5811323	39-322 Rzemień 243
8.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Przemyślu	przemyslcku@poczta.onet.pl	www.ckup.prv.pl	016 6791110	3 Maja 11 37-700 Przemyśl
9.	Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie	ckurzeszow@poczta.wp.pl	www.zsku.rzeszow.pl	017 8520943	Sucharskiego 4 35-225 Rzeszów
10.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stalowej Woli	ckustwola@poczta.wp.pl	www.ckustw.republika.pl	015 8429523	Hutnicza 12 37-450 Stalowa Wola